

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— nov. 20.

(K. und K. feminizmus.) Mélyen tisztelt Beck gróf ur mért silensége ön a magyar nemzeti követelményeknek?

— Ellensége ön? Hát nem tudják önök, hogy ifjonti hadnagy-koromban magyar leányzóknak udvaroltam.

Helyes.

— Mélyen tisztelt Aehrenthal-Lexa báró, kü ügyminiszter ur, rokonszenvez Ön a magyar nemzettel?

— Ön ne rokonszenvezne? Hát hiszen tudni méltóztatik, hogy a hitvesem magyar grófnak a leánya!

Ez is helyes. Megnyugtató ránk ez a k. und. k. feminizmus! Mert ha a bécsi kül-és hadügyi istenségek nem is szeretik a magyar nemzetet, szívok női bálványai telítve vannak magyar rokonszenvekkkel. A néhai való Schmerlingre sem lett volna szabad haragudnunk, mert hiszen az ő neje.

(Szabadság vagy mi?) Valamikor a nemzeti szabadságért lángolt a nemzet, most egyes frakciók követelnek magoknak szabadságot, éppen a nemzet-szabadság rovására. A szabadság egy, a szabadság egyé, és mindenkié. Máskülönben a neve csak anarchia.

(A fekete Mária.) A négerok között sok a keresztány, ezek szüz Máriát is fekete

ábrázattal festik a képeikre. A haladópart és sokféle szövetségeik hasonlítanak az ilyen fekete Máriákat imádó s erecserekké. Befektetik a nemzeti törekvéseiket, a szerecsent pedig hűjába mossuk, akár szent kép, akár szentségtelen ember légyen.

Egyház és vagyon.

— Két közlemény. —

— Irta: dr Nagy Emil orsz. képviselő. —
Budapest, nov. 20.

(I.) Jelen cikkemben azt a kérdést óhajtom kutatásom tárgyává tenni, hogy mennyire érdekli a katolikus egyházat a maga magasztos lelki hivatása szempontjából a különböző vagyoni alakulatok kérdése, más szóval a vagyonszerzés problémája s ha úgy döntjük el a kérdést, hogy az egyháznak ezek iránt érdeklődnie kell, ugy másodsorban azt akarom megvizsgálni, hogy minő vagyonszerzési irányzat, illetve minő társadalmi elemek vagyonszerzési irányzata az, amelyet az egyháznak földi intézményei segélyeivel lelki céljainak elérése szempontjából támogatnia kell.

Már ezeknek előrebocsátásából kitűnik, hogy én nem elvont morál-filozófiai alapon, hanem mint gyakorlati szociálpolitikus a gyakorlati élet igényei szempontjából foglalkozom az egyháznak a vagyonszerzés kérdéséhez való viszonyával.

Az egyháznak elsődleges hivatása kétségen kívül az, hogy a híveket az örökéletre előkészítse s számukra a lelki üdvösséget megszerezze.

Ezen kétségtelen igazság mellett azt se lehet azonban figyelmen kívül hagyni, hogy a föld lakója nemcsak szellemi életet él, hanem lényének egyik oldalával a föld porához van kötve, ahonnan született s ahova porhüvelyé egykor visszatér. A szellem és az anyagi lét következképpen kölcsönhatást gyakorol egymásra s ha az anyagi lét a materiális javak tekintetében helyesen van beosztva, ez egyuttal az ember szellemén is jótételeg érezteti hatását s ha az anyagi lét mizereabilis, ilyen lesz az a szellem is, amely ebből táplálkozik. Rubens és Rembrandt mindkettő egy ország szülötte volt. De az utóbbi akkor élt, amikor hazájának földjét nem az eke, hanem rohanó harc paripák patkója mozgatta meg s amikor az irtóztató háboruk közepette és nyomás inségbe jutott, elnyomordott, koldussá lett a nép. Az ő művészetének alkotásaira reá nem nyomva a kétségbeejtő környezet bélyege, a melyben ő élt. Akármit is fest, minden alakja sárga és vézna s egész felfogásában visszatükröződik korának inséges helyzete.

Ellenben Rubens akkor élt, amikor Németalföld lerázta már magáról az idegen igát s jólétnek indulván, a buja

Elmulás.

Együtt sétálgattunk sárguló avaron
És Te sugva mondtad: szeretlek angyalom!
De válaszádra nem nyílt meg ajkam,
Csak a száraz levél zizegett alattam...

Amerre csak néztél, amerre csak néztem:
Kis madárkák raja repdesett a légben
S ők, akik szerelmünk hön lobogni látták,
Dalokba öntötték szívünk boldogságát...

Nem hallok már a dalt, nem látom a házat,
Hol vigaszra leltem, ha gyötört a bánat...
Nem látom a hulló levelek rezgését...
Lelkem esupa bánat, fájdalom és kétség...

Ma két nagyvárosnak zsvájában élünk...
Tudom elfeledted ami kis regényünk
S amit akkor mondtál, hogy szeretsz angyalom,
Ma már másnak mondog ostobán és vakon...
(Budapest)

Halaváts Etelka.

ALMANACH. — 1907.

(Szerkesztő: Mikszáth Kálmán. Budapest.

Singer és Wolfner kiadása.)

(Folyt. és vége.)

(II.) Most következik a kötet egyik, talán legremekőbb novellája a „Krisztus palástja” Benedek Elek írta. Dámiról szól az istenfélő, templombajáró cimbalmos cigányról. Dámi egy reggeli szürkületben, Krisztus feszülete alatt egy kitett gyermeket talál. Jámor szívének egész raiongó szeretetével neveli a gyermeket. Hivatása közben is mindig magával hordja és nagy köpenyegébe burkolja, hogy ne fázzon. A gyerek hat éves lesz és hogy el ne pusztuljon mellette szeretné beadni valami árvaházba. A püspök elé megy kihallgatásra. De az hallani sem akar a felvételtől, mivel szerelemgyermekről van szó. Az istenfélő cigány mély bánatba borul és a gyerekekkel együtt keservesen sir a kereszt alatt. Egy mulatság után a cimbalmára dölve alszik és Krisztust látja álmában, amint a gyereket betakarja arannyal szegett selyem palástjával. Ez a kis, egy-

szertű történet olyan szívvél és olyan mélységgel van megírva, hogy pártját ritkítja a magyar irodalomban. Előolvasása után valami jóleső melegség és tiszta gyönyörűség támad a lelkünkben és rögtön oda sorozzuk legkedvesebb olvasmányaink közé.

Heltai Jenő ezuttal egy kis egy felvonásos vígjátékot írt az Almanachba „Karácsonyi vers” címen. Szikrázó ötletesség, csipős szellemesség, kiapadhatatlan humor jellemzi a kis vígjátékot. Szeretnők színpadon látni...

Krudy Gyula régi, ismert burokat pengget (Egy végzeti földesur történetéből). Kidolgozása gyöngé és érdektelen. Inkább kacolat ez mint novella. Egy napilap számára megfelelő volna, de az Almanach színvonalát nem igen üti meg. Olvastunk mi ennél sokkal jobbat már a Krudy Gyula nyírségi tollából.

Sas Ede egy sikkasztó pénztárnokról és egy gazember ügyvédéről beszél el egy ügyesen, szellemesen megírt történetet. A novella (Az aranykőpü pénztárosa) fölépítése és témája végtelenül eredeti és modern

Kávéház és szálloda

== megnyitás. ==

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tudatni, hogy — **Erzsébet** — **kávéház és szállodát**, mely Erzsébet ut 111 sz. a. saját házamban van, a mai napon megnyitom. A közönséget finom italokkal, jó kiszolgálással jutányos árak mellett törekedni fogok ellátni.

Szíves pártfogásért esedezik

Fürst Béla. kávé.

réteken kövér ökörösordák tanyáztak s ebből folyólag jól táplálkozott a nép. Rubens már ebben a boldogabb korban alkotta halhatatlan művészetének emlékeit s így alakjai a jóléttől duzzadnak s gazdagon terül el egész felfogásán a meglepedés érzése.

Ahogy ekként az anyagi élet vissza tükröződik a művész halhatatlan koncepciójában, épp úgy az embernek anyagi léte hatással van halhatatlan szellemének alakulatára.

Ha ez így van, pedig kétségtelen, hogy így van, úgy az egyháznak, mint az emberi lélek tökéletesítőjének nem lehet közömbös az, hogy az emberek minő vagyoni körülmények között élnek s általában, hogy a vagyon szerzését és megtartását minő erkölcsi és gazdasági törvények irányítják. Ha a materiális viszonyok alkalmatlanok a lélek tökéletesbülésére, az Isten eszméjéhez közeledésre, úgy az egyháznak a saját lelki hivatása szempontjából kötelessége abba tehetsége szerint jölvető változtatást bele vinni s viszont kötelessége megragadni és támogatni az olyan vagyoni irányzatokat, amelyek az emberi lét békéje, az emberek egymás iránti szeretete s az emberi lélek tökéletesbülése szempontjából nem hátra, hanem előre viszi az emberiséget.

(Vége köv.)

Politikai hírek.

— **Uj államtitkár** Budapestről jelentik: Ő felsége Tóry Gusztáv dr igazságügy-miniszteri tanácsost, a minisztérium II. (nemzetközi) ügyosztályának vezetőjét államtitkári címmel és jelleggel tüntette ki.

— **Törvényjavaslatok.** A főrendiház egyesült pénzügyi és közgazdasági bizottsága tegnap tárgyalta az iparfejlesztésről és a mérték hitelesítéséről szóló javaslatokat. A mértékéről szóló javaslatnál Szerényi államtitkár méltatlannak mondotta a főváros mérték-hitelesítő hivatal ellen elhangzott vádakát,

Kissé torz, de erőss guanyal és szatirával megirt kép a mai bűnös világból.

A **Lórincoz** György novellája (Kata naplója) meglep tárgyának és kidolgozásának csillogó eredetiségével, mély és gyöngéd poézisével és egyszerűségében is fennkölt nemességével. A különböző történetnek ilyen bravuros technikával való megírása elsőrendű művészi kezére vall. Gyönyörűséggel olvastuk és melegen ajánljuk az Almanach olvasók figyelmébe.

Ambrus Zoltán kitűnő írók, akinek gyűjteményes munkái közül most jelent meg az első négy kötet, — *Rémlátás* — cz. elbeszélésével szerepel. Az izgatón érdekes, erős lélektani belátásra valló novella méltó Ambrus Zoltán eddigi munkáihoz.

Szikra a finom, a subtilis érzések írója az emlékek varázsát és hangulatát festi „Leányálmok” címen.

Farkas Pal talán még új ember az Almanachban. Ez a novellája (Csáth története) igen érdekes, eredeti dolog. Egy magasabb lelki életet élő, hiszterikus lány szomorú szerelméről van szó. A keret kissé humoros, de a lehető legjobban tükröződik benne az igazság. Morálja körülbelül az, hogy Isten meentsen meg a komplikált leányoktól.

Bársony István a természetimádás és festés rajongó epostója ezúttal egy szép kis tündérmesét ad „Egy forrás regéje” címmel. A szűzi Hóvirágról szól, akit a zord Hegyomlás fogva tart és amelynek könnyeiből bugyog ki a forrás. A sejtelmes, szinte symbolikus mese gyönyörű magyar nyelven van írva.

A **Herczeg** Ferenc neve már talán lag

mindazonáltal kérte, hogy fogadják el a képviselőház által már megszavazott javaslatot változatlanul, mert a kormány a fő városra nézve kivételt tenni nem akar. A bizottság a törvényjavaslatot változatlanul megszavazta.

Politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól, —

Budapest, november 20.

Wekerle Sándor dr miniszterelnök ma reggel Budapestre érkezett s a délelőtti folyamán tanácskozást folytatott **Kossuth** Ferenc és gróf **Andrássy** Gyula miniszterekkel. A két miniszter, ugyanis mint pártvezér, abban állapodott meg a miniszterelnökkel, hogy a páriók már ma kezdik a költségvetés tárgyalását, azt gyors tempóban be is fejezik, hogy aztán a képviselőházban is tárgyalni lehessen.

Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma reggel Budapestre érkezett és a délelőtti folyamán a képviselőházban elintézte a folyó ügyeket. E sorok írója beszélgetett vele és megkérdezte, hogy mi lesz a képviselőház munkarendje.

A képviselőház elnöke erre azt válaszolta, hogy tudomása szerint, a kormánynak az a terve, hogy egyelőre a költségvetés kerüljön napirendre, s ha majd a delegációk megkezdették az érdemleges tanácskozásokat a költségvetés tárgyalását félbeszakítják és napirendre tűzik a munkásbiztosításról szóló törvényjavaslatot, melyet még e héten letárgyalnak: a képviselőház pénzügyi bizottsága, majd a koalíciós pártok együttes értekezlete.

A sertéshizlalók ügye.

A városi gazdasági bizottság ülése.

(Saját tudósítónktól.)

november 20.

A közelmúltban alakult két sertéshizlaló és szállító részvénytársaság kérvényt adott be a városhoz, hogy a telep létesítéséhez szükséges telket bocsássa rendelkezésükre.

jobban hangzik az egész mai magyar irodalom területén. Ha írói kvalitásait, ragyogó tulajdonait elemezni akarók csak úgy vázlatosan is hasábkra lenne szükségünk. A **Bizánc** és a **Gyurkovits** lányok, meg a **Pogányok** és a **Napnyugati** mesék határai annak a birodalomnak, amit **Herczeg** Ferenc istenadta lángeszével és teremtő képzeletével már bejárt és tegyük hozzá — a legnagyobb sikerrel és dicsőséggel. Ő a mai magyar irodalom legzseniálisabb alakja és legnagyobb büszkesége. A klasszikus és modern formában egyforma nagy és olyan ember, aki még sok szép dolgot fog alkotni, ha az isten élteti. Jelenlegi novellája (A fehér ruhás leányzó) is olyan, hogy ezer más közül is rálehet ismerni, hogy ez az övé, annyira magán viseli írójának jellegzetes tulajdonait.

A **Békefi** Antal novellájára (Gyere le hozzám, szerelmes királyom) a tengeri romantika sejtelmes holdfénye borul. Az elfadás titokzatossága, a tompított színek szépen simulnak a témához. Egy vad leány szerelmétől menekülni akaró férfi tragikuma az egész. **Békefi** különben erőss, figyelemre méltó tehetség.

Az utolsó novella (A **Jóka**iné tyukjai) a **Mikszáth** Kálmáné **Laborfalvi** Róza kedvenc állatairól mesél egy pompás, humoros történetet azzal az utólráhetetlen művészetel, ami csak neki és **Jókainak** adatott meg.

Méltó befejezése ez az izlésesen kiállított kötetnek, amelyet mindenki, aki csak teheti, vegyen meg és amely két koronáért minden könyvkereskedésben kapható.

Szunyogh Barna.

A gazdák, hizlalók és kereskedők társasága már régebben beadta a kérvényt, míg a másik társaság csak tegnap a délutáni órákban juttatta az városhoz. A két vállalat kérvényével foglalkozott tegnap délután tartott ülésében a gazdasági bizottság.

A bizottság gyűléséről a következő tudósítás számol be:

A városháza nagytermében gyűlésre ült össze a város gazdasági bizottsága. **Király** Gyula gazdasági tanácsnok elnökléte alatt jelen voltak **Tóby** Elek jegyző, **Hidvéger** Miklós, ifj. **Kerész** János, id. **Kertész** István, **Nagy** Jakab, **Szabó** Lajos, **Polgári** Bálint, **Pálffy** Gábor, **Szentesi** János, **Kertész** Mihály.

Az ülés tárgya két kérvénynek elintézése volt, amelyet két debreceni sertéshizlaló részvénytársaság adott be a városhoz telekvétel végett.

Nemrégiben ugyanis megalakult Debrecenben a hizlalók és gazdák sertésszállító és előlegező részvénytársaság, később pedig az első „debreceni sertéshizlaló és előlegező r. társaság”.

Hogy a két vállalat megkezdje működését, területre van szüksége, a hol sertéstelepet óhajtanak létesíteni. E célra kiszemelték a vágóhid mellett lévő és a város tulajdonát képező **B. Szilágyi** fele telket. Mind a két vállalat ezt a telket akarja megvásárolni a városhoz. Az első kérvényt a hizlalók, gazdák és kereskedők r. társasága adta be a városhoz. A kérvényben önköltségi áron kéri a terület átengedését. A másik társaság kérvényében négyeszőgölenként 1 korona 30 fillért ajánlott a városnak.

Ez a kérelem volt tárgya a tegnap tartott ülésnek, a melyen hosszabb vita fejlődött ki, hogy a város melyik társaságnak adja el a telket. A megjelentek egy része a mellett érvelt, hogy a hizlalók és gazdák részvénytársasága kapja meg a területet, míg voltak olyanok, akik azt kívánták, hogy a város a másik társaságnak adja el a földet.

A bizottság végül úgy döntött, hogy a debreceni gazdák, kereskedők és sertéshizlalók részéről már beadott kérvény teljesítését javasolja, mert az „Első debreceni sertéshizlaló és előlegező r. társaság” hasonló tárgyú kérvényét nem tekintheti egybenn, mint olyanok, mely az előbb beadott kérelem teljesítésének akadályozását célozza.

Az ügyet a jogügyi bizottság holnap ülésében fogja tárgyalni.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A szervezeti szabályzat.

— nov. 20.

A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután tartott ülésén folytatta a szervezeti szabályzatról készített javaslat tárgyalását.

Jelen voltak: **Vecsey** Imre elnöklésével **Márk** Endre, **Rickl** Antal, **Kiss** Albert, dr. **Magoss** György, **Aczél** Géza, **beregi** Nagy Sándor, **Komlóssy** Arthur, **Juhász** Ignác, **Ronesik** Lajos, **Simonffy** Imre, dr. **Sz. Szabó** József, dr. **Bacsó** Dezső, dr. **Tüdös** János.

A közgyűlés hatásköre (cz. szakasz 12. pontjánál) kezdtek meg a tárgyalást.

Márk Endre a tárgyalás előtt felszólalt. Nem volt már jelen, mikor a közgyűlési tagok számának megállapításáról volt szó. A közgyűlés elhatározta, a miniszter megerősítette a bizottsági tagok létszámának szaporítását. Ő a közgyűlésen ez iránt fel fog szólni és kérni fogja a közgyűlést, hogy a szervezeti szabályzat idevonatkozó pontját a szerint javítsák ki. Miután már az erre vonatkozó pontot letárgyalták, itt ezt további diskussió tárgyává nem teszi.

Vecsey elnök felvilágosításul kijelenti, hogy a miniszter nem erősítette meg a közgyűlés határozatát, hanem leküldte a tanácsnak, hogy a helyzetnek megfelelőleg dol-

gozza át, úgy, hogy az általános választásokat — ami 1908-ban lesz — már e szerint ejtsék meg.

A 12. és 13. §. lényegtelen módosítással elfogadták. A 14. §-nál, amely a közgyűlésnek számát határozza meg, kihagyták azt a szót, hogy „rendszerint”. Ezután nem 6, hanem 7 rendes közgyűlést tartanak egy évben. Ugyanannál a szakasznál kimondják, hogy nem 30, hanem 20 tag kérésére köteles a főispán, vagy helyettese a közgyűlést egybehívni, továbbá, hogy a közgyűlések délután 3 órakor kezdődnek és legfeljebb 7 óráig tartanak.

Ezután a közgyűlés elé terjesztendő indítványokról volt szó. Valamint arról, hogy a közgyűléshez kik járulhatnak beadványokkal. Juhász Ignác kérte, hogy ezt határozottan fejezzék ki. Az indítványt elvetették.

A közgyűlés egybehívásáról és a meghívók kézbesítéséről szóló szakaszt csakély módosítással elfogadták. A közigazgatási bizottságról szóló 16 §-t elfogadták. A tanács hatáskörére vonatkozó szakasz tárgyalását kezdték meg ezután.

A gyűlést ma folytatják.

Egyház és iskola.

A püspök születésnapja. A tiszaújvárosi egyházközség 63. püspöke, a legidősebb kalvinista magyar főpap Kiss Áron ma ünnepelte születésének 92. évfordulóját. Ebből az alkalomból a gratulálók egész serege kereste fel az agg lelképásztort, aki az üdvözlésekre melegen, meghatva válaszolt. A gratulálók közt volt a főiskola teljes tanári kara, a lelkész kar és a kulturgyűlések küldöttei. Ebből az alkalomból érdekes megemlíteni, hogy a püspök orvosai azt mondják, miszerint testi, de szellemi frissége is olyan, melyhez hasonlót ilyen korban még nem láttak.

IRODALOM.

Nemzeti állam. Ez alatt a cím alatt indult meg a fővárosban egy új politikai lap — még pedig socialis ellenes. Amint a bevezető cikk is mutatja hatalmas harcot akar kezdeni a szociáldemokrácia ellen. Fel akarja világosítani a népet, amely „évek óta egyebet nem hall, nem olvas, csak szociálista izgatást”. Szolgálni akarja a nemzeti eszmét, a társadalmi békét, de „elsősorban a félrevezetett munkásság érdekeit”. Megakarja mutatni a népnek, hogy a sztrájkon, romboláson, Isten és haza letagadásán kívül másút is van a nép helyzetének javítására. A lap sok szép és érdekes cikket tartalmaz és remélhetőleg nagy jövő áll előtte. Főszerkesztője Hódy Gyula országgyűlési képviselő. Felelős szerkesztője Tali Ferenc Lajos. Megjelenik minden Hétfőn. Előfizetési ára: egész évre 12 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI. ker. Bajza utca 31.

Az Egyetemes Társadalmi Kör.

(Nyilatkozat.)

— nov. 20.

A „Szabadság” tegnapi számában a fenti cím alatt megkapó képet találjuk annak a vizsgálatnak helyetnek, melyben a magyar társadalmat a különböző osztályok egymásra uszítja a sodorta.

A társadalomnak sokféle szét húzó áramlatai közepette támadni kellett oly mozgalomnak, mely a helyett, hogy a szétbuzást utelné, egyesít, a viszály helyett a kölcsönös megértést segíti elő és az egyesített társadalom figyelmét a gazdasági munkára irányozza. Hogy erre szükség van a cikk írója is elismeri.

Mert ha az ember egyszer és figyelmesen olvassa végig a felhívást, tisztában van azzal az eszmével, melyet az „Egyetemes Társadalmi Kör” programjába fel vett.

Nem politikát szándékozik ebből csinálni, mint azt a cikk író ur gondolja, hanem a mint kiemelt célja a széttagolt társadalom összes osztályának rang, állás, vagy, foglalkozás és felekezetre való tekintet nélküli egyesítése és a társadalomnak a gazdasági munka, a kenyér kereset és a művelődés szükségleteinek kérdéseivel való foglalkoztatása — a mit igen szépen el lehet érni a mai zilált politikai állapotok mellett is összetartással, becsülettel és tisztességes munka által mint a hogyan mi azt elérni óhajtjuk, mert a kör megalakítása nem a karó akar lenni politikai célok szolgálatára, hanem kizárólag a mai társadalmi életben akar olyan változást előidézni, mely csak nemesítőleg hathat mindazokra kik a kör tagjai, sőt az egész társadalomra is.

Programja: „Tudomány művészet fejlesztése különösen a magyar ipar előmozdítása, továbbá szellemi élvezetek nyújtása, a közönségnek ahoz szaktatása, hogy a megszokott romboló szórakozások helyett ideálisabb dolgokban találja élvezetét s végül intézményes, a kör tagjai a jövőjüket stb. érdeklő kérdésekkel foglalkozzék.”

Ha majd eme ideális eszmét megtestesülve fogja maga előtt látni a t. cikk író ur, hiszem, hogy megfogom győzni aggodalmainak alaptalanságáról és szívesen fog csatlakozni azokhoz, kik ily szép de nehezen kivihető eszme létesítésén fáradoztak.

Addig is legyen szabad mindenkit arra kernem, hogy véleményét e mozgalom felől pusztán a tényekre állapítsa, ne pedig olyan bizonytalan sejtésekre, mint például a pusztán címből való következtetés.

Gyurcsányi Béla.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— nov. 20.

Vilmos császárnak boros a kedve,
Ninosennek véle megelégedve.

„Népnek adózni legyen csak kedve
S lesznek én velők megelégedve!”

A szabad iskola.

november 20.

A következő értesítést vettük:

A szabad iskola folyó é. nov. hó 18-án kezdte meg ingyenes előadásait.

A Szabad iskola célja az, hogy a meglevő tudást bővítse.

E célját azáltal kívánja elérni, hogy

I. Társadalmi kérdések megvilágítása és megvitatása által a gondolkodni szerető embert a társadalom multjának és jelenének megismerésére s a jövő észszerű kialakulás útjára rávezérelje.

II. Történelmi előadásaival a haza iránt való szeretetet öntudatosítja.

III. Természettani mutatóanyag előadásait a természet fenséges dolgaiban mindenütt megnyilatkozó törvényszerűségeket kézzelfoghatóan bemutassa.

IV. A képzőművészet köréből vett előadásaival az igazi szép iránt való fogékonyt felébressze, ápolja és tökéletesítse.

A szabad iskola kintzött céljának elérésére 2 szakaszban minden vasárnap d. u. 2—3 ig a főiskola fizikai előadó-termében; minden kedden és minden szerdán d. u. 5—6 ig a keresk. akadémia disztermében sorozatos előadást tart.

Ugy a vasárnapi, mint a hétköznapi előadásokon szívesen lát a Szabad iskola mindenkit, — férfit és nőt, aki a tanulásban és a tudásra, műveltségre való vágyakozásban — okos ember módjára — megsegényített nem talál.

Az Az I. szakasz előadásai nov. 18 án d. u. 2 órakor kezdődnek a természettudományokból. Folytatódik nov. 25-én, dec. 2 án, dec. 9. és 16-án, mindenkor 2—3-ig. Előadók: Karay Sándor főgymn. igazgató,

Zalányi János és Nyáry Béla főiskolai tanárok.

A II. szakasz előadásai nov. 20 án d. u. 5 órakor kezdődnek: a történelemből. Tárgy leendő: a Martinovics-féle összeesküvés. Előadja Jánosi Zoltán ref. lelk. E sorozatos előadás folytatása nov. 27. dec. 4, 11, és 18-án, mindenkor 5—6-ig. Ugyancsak a II. szakaszban nov. 21-én d. u. 5—6-ig ezt követőleg nov. 28. dec. 5, dec. 12. és 18 án, dr Ferenczy Gyula akadémiai tanár tart sorozatos előadást Babel és Bibel cím alatt.

A november 20. és 21. é. kezdődő sorozatos előadások helye a kereskedelmi akadémia disztermé. A karácsony utáni előadások tárgyát és előadói névsorát a helyi lapokban és falragaszok útján fogjuk közölni. Debrecen, 1906. nov. 15.

A Szabad Lyceum intézősége nevében: Dr Kenézy Gyula, dr Jászi Viktor, dr Tüdős János, dr Kun Béla, Kozma László, Csúrka István.

Teljes megnyugvással közöljük a felhívást, mert biztosra vesszük, hogy miután a vállalkozásban nagyrészt felekezeti főiskola, a Debreceni és ref. főiskola tanárai szerepelnek, abban vallás és nemzet ellenes, vagy nemzetközi áll. szabadgondolkodásnak része semmiképpen sem lesz.

* **Elhunyt miniszteri tanácsos.** Vértessy Ferenc miniszteri tanácsos 55 éves korában Budapesten elhunyt. Földi maradványait holnap, szerdán délután 2 órakor szentelik be a IV. Duna-utca 1 sz. s. levő gyászházban s onnan Moórra szállítják, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A megboldogult mint titkár Wekerle Sándor dr pénzügyminisztersége alatt került a pénzügyminiszteriumba, ahol később az elnöki osz. á. vezetését vette át s rövid időn belül miniszteri tanácsossá lett. 1898-ban 5. Felsősege a III. o. vaskoronacenddel tüntette ki.

* **Teljes tanácsülés.** A városháza kis tanácstermében ma délelőtt rendkívüli teljes tanácsülés volt, amelyen Wessprémy Zoltán főispán elnököt. A tanácsülésen, a melyen a tanács tagjai valamennyien megjelentek, az e havi rendes közgyűlés tárgysorozatát készítették elő.

* **Városi közgyűlés.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága e hó 29. é. és 30. án tartja meg havi rendes közgyűlését, amelyen a főispán fog elnökölni. A közgyűlés tárgyai között van Debrecen nagy egyetemi alapítványa és az új főgimnázium ügye is, de ezeken kívül számos olyan tárgy, amely joggal számíthat a városatyrák érdeklődésére. A közgyűlési meghívót és tárgysorozatot a jövő héten küldik ki.

* **A Hortobágy hasznosítása.** A városi tanács mai ülésében elhatározta, hogy a Hortobágy hasznosítása dolgában december első napjaira rendkívüli közgyűlést hív össze. A rendkívüli közgyűlés elé a tanács által már előbb elfogadott javaslatot terjesztik Király Gyula tanácsos módosításával. A módosított javaslatot a Város című lap legközelebbi száma egész terjedelmében közölni fogja s annak egy-egy példányát a bizottsági tagoknak megküldik.

* **Adomány a szegényeknek.** A Fehérlő szállodában székelő Segítő asztaltársaság e hó 24. é. társasvácsorát rendez, a melyen kiosztják a segélyeket. Az egybe gyűlt összegből, mint minden évben, az idén is adományt kapnak a különféle egyesületek. Az asztaltársaság 50 koronát a mentő egyesületnek, 30 koronát a r. k. szegényeknek, 40 koronát a József-Főherceg szanatóriumnak és 25 koronát a 48-as honvédeknek juttat.

* **A debreceni mentő egyesület f. évi december hó 2. é. délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést**

tart. Tárgysorozat: 1. Jelentés az eddigi működésről. 2. kormányhatósági megerősítést nyert alapszabályok megerősítése. 3. Az igazgatóság kiigazítása. 4. Esetleges indítványok. Felkértek minden tag mentől több érdeklődőnek meghívására.

* **A gazdasági ismétlő iskolához tartozó összes ügyek** (felmentés, mulasztás igazolás) elintézését Juhász József gazdasági szaktanító fogja minden héten szerda és szombat délután 2-4 óráig Városház 1. emelet 25-ik számú szobájában elintézni. Más időben sem Kiss Albert ev. ref. iskolaszéki gondnok urnál, sem pedig Olah Károly iskolaszéki II-od emelet urnál az iskola kötelesek, vagy felügyelők ne jelentkezzenek.

* **Katonaköteles kivándorlók.** Csáktornyai írják: A Pragerhof felé induló vonaton az éjjel a csendőrség letartóztatott hat embert, akik mind katonakötelesek és Amerikába akartak vándorolni.

* **Ujabb feljelentések Gyürky ellen.** Budapestről jelentik: Dr Gyürky Ödön ellen ma öt újabb feljelentés érkezett a rendőrségre. Demjén Károly báráni tanító feljelentésében elmondja, hogy Gyürky felhívására a báráni katolikus népkörben 6000 koronát érő buzát gyűjtött össze és azt értékesítésre felküldötte Gyürkynek. Gyürky a buzát eladta, az érte befolyt összeget azonban nem számolta el. Demjén több sürgető levelet írt Gyürkynek, e hónap elején pedig határozott hangon felszólította, hogy a pénzt azonnal küldje. Gyürky erre a felszólításra lakonikus rövidséggel, táviratban a következő választ adta: „Magy Gyürky”. Meant is, de nem pénz, hanem Gyürky. — Feljelentést tettek meg Gyürky ellen Vóna János, Csintalan István, Tóth József és Nagy János tornaszadányi földmives gazdák, akikről Gyürky összesen 8000 koronát sikkasztott. Gyürky ellen a vizsgálóbíró elfogató parancsot adott ki.

* **Anyakönyvi hírek.** A helybeli anyakönyvi hivatalnál a mai nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Szűcs István ev. ref. 2 éves, Kiss Juliánna ev. ref. 6 napos és özv. Virág Pálné szül. Varga Juliánna róm. kath. 79 éves.

* **Hatásos vendégszereplés.** A budapesti Nemzeti Színház udvarán egyik művész nem minden túlság nélkül beszélt el, hogy mily sikeres volt Debrecenben, ahol legutóbb vendégszerepelt. Egy másik, nem kevésbé érdemes művész szavába vág:

— Az semmi, de mikor én Debrecenben vendégszerepeltam. Barátom, Leárban és Machbethben léptem fel. A közönség tomholt, ösmeretlen emberek borultak egymás nyakába, két testvér, kik husz év óta folytattak örökösödési pert, a közjegyzőhöz szaladt és egyezséget kötött. A direktorné pedig tizennyolc évi leddőség után ikreket szült és az egyiket Leárnak, a másikat Machbethnek keresztelték.

* **Elsült fegyver.** Sárosi István 29 éves napszámos észrevette, hogy a Geráby-féle telepen levő lakásán tolvajok járnak. Ezért tegnap este sörétre töltötte vadász fegyverét és lesbe állott. Időközben elfogta a buzgóság, fegyverét a falhoz támasztotta és elaludt. Éjjel 2 óra tájban egy közeli lövés hangja riasztotta fel, egyben borzasztó fájdalmat érzett bal karján. Azonnal körülnézett s meggyőződött arról, hogy a saját fegyvere sült el s annak töltése sebesítette meg. Súlyos sebével a kózkórházba sietett, s hol gondos ápolás alá vették.

* **Öngyilkosság szeszszel.** Egy elkeseredett oláh legény alkohollal mérgezte meg magát. Méregnek ismerte az alkoholt (mint sokan nem akarnak hinni) s el akarván magát pusztítani, ugysis bánt vele, mint a méreggel. Annyit vett be belőle, hogy belepusztult. Muntján Bukur oláh bogáti lakos afelett való bánatában, hogy besorozták katonának, elhatározta, hogy holira issza magát. Terve sikerült. Másfél liter szesz elfogyasztása után holán terült el a földön. Az orvos alkoholemérgezést állapított meg a halál okául.

* **Akik éjjel dolgoznak.** Ma éjjel 2 óra tájban két ember mászott át az iparos szálló kapuján. A közelben posztoló rendőrnek ez feltűnt és megszólította őket. Nem akarták magukat igazolni s ezért bekísérte őket a bűnügyi osztályra, a hová az iparos szálló gondnoka is elkísérte őket. Itt megállapították, hogy az illetők egyike Safranek Antal mészáros, másika pedig Vincze Mátyás borbély s hogy jelenleg mindkettő helyes foglalkozás nélkül van. Majd az iparos szálló gondnoka mondta el tapasztalatait, melyek szerint a két alak az egész napot otthon tölti s csak este mennek el hazulról dolgozni s éjjel térnek vissza. E gyanút keltő vallomás alapján a rendőrség miadkettőt le tartóztatta.

* **Uj pénztézet.** „Fillérbank Szövetkezel” címmel a napokban új szövetkezet alakult azon célból, hogy heti 50 fillér befizetéssel a tagok takarékoságát előmozdítsa, más részt pedig a tagokat olcsó kölcsönökkel segítse. Az igazgatóság a következőkből áll: Steiner Gábor nyug. ezredes elnök, Jenei Szabó Miklós rendőrkapitány alelnök, Rózsa Géza ügyvezető igazgató, dr Varga Kálmán ügyvéd jogtanácsos, Balogh Péter gazdálkodó, Csáky János vágóhídi igazgató, dr Ozakó Zsigmond orvos, Domán Miksa kereskedő, Ecsedi Imre gazdálkodó, Frankel Jenő kereskedő, Haász Izidor szálloda tulajdonos, Juhász István lakatos, Koszorus Kálmán tisztviselő, Molnár József gazdálkodó, Móritz Ferenc hentes, Oláh Géza kir. bírósági vht. Róth Antal kereskedő, dr Rózsa Mór orvos, Schwarc Armin paszománt gyáros, Steiner Manó gyógyszerész, Székely Arthur mrgéntisztviselő, Tóth Mihály mészáros, Wider Jenő gyógyszerész. A felügyelő-bizottság tagjai: Adler József, Barnák Aladár, Kiss Kálmán és Kondor Kálmán. A szövetkezet 1907. év január 1-én kezd meg működését.

* **Riadalom a Piac-utcán.** Ma délelőtt a Piac és Szent Anna-utca sarkán nagy népesedület volt. A járó-kelők azt hitték, hogy az éppen arra járó kisvonat gázolt el valakit s ezért ellepték az egész környéket. A szenzációra éhes közönség csaldott, mert csak három rendőri felügyelet álló nő kapott hajba egymással, nagy esdületet okozva. A rendőr bekísérte őket a bűnügyi osztályra, ahol Komlóssy Pál dr. rendőrfogalmazó azonnal kihallgatta őket. A kihallgatás alatt megállapították, hogy az illetők Panter Eszter Jókai utca 46, Sárkány Juliánna Mezeina-utca 10 és Dózsa Rózsa Pacsirta-utca 15 sz. alatti lakosok, akik rendőri felügyelet alatt állának. A kiszabott büntetés után elbocsátották őket.

* **A szerelmi ügylet következményei.** Velősáros habórunak voltak a jó Vámospercsiek szemtanúi a napokban. Egy Rákóczi Etel nevű leányt támadott meg Kocsis Rozál és öt gyermeke. A gyerekek mind felnöttek. A háborura egy kis öszeszólalkozás adott alkalmat, amelynek alapját holmi szerelmi ügy lépezte. Rákóczi Etelt ugyanis azzal gyanúsította meg Kocsis Rozál, hogy felnött leányát a szerelem titkaiba igyekszik bevezetni. A leány erősen tiltakozott a meggyanúsítás ellen, aminek az lett a vége, hogy Kocsis Rozál és egész családja nekiesetek és úgy elrakták, hogy a kórházban valamennyi ápolóra és orvosra szükség volt, amíg valamennyire helyrehozták rajta a folytonossági hiányokat. A súlyosan sérült leány most a kórházban fekszik és hónapokra lesz szükség, míg felépül sebéből. A harcias család ellen megindult a vizsgálat.

* **Ellopott ezüst óra.** Balogh Gyula Homokutca 104. sz. alatti lakos oszmadia-szégéd ma délelőtt panaszt tett a rendőrségen, hogy ma reggel valaki a széken levő mellénye zsebéből egy darab kettős fedelű ezüst zsebróáját, a rajta levő sodrott ezüst láncsal együtt ellopta. A oszmadia legény kára 14 korona. Feljelentése folytán a rendőrség megindította az eljárást.

* **A zsebmetsző.** Az éjjel berugott állapotban haladt végig a Csapó utcán egy ember, miközben nagyokat kurjongatott. A posztoló rendőr bekísérte a központra, a hol

megállapították, hogy az illetőt Grünblatt Dezsőnek hívják s foglalkozására nézve notórius zsebmetsző. Csavargásért megbüntették s tekintve, hogy a város területéről örök időkre ki van tiltva, a büntetés leülése után illetőségi helyére fogják toloncolni.

* **Eltűnt oszma.** Kiss Gyula Árpádtér 37. sz. alatti tintafőző mintegy két héttel ezelőtt a faskamarába hagyta oszmaát, de a kamara ajtaját nyitva felejtette. Ma szüksége volt a oszmaakra, de azok onnan nyomtalanul eltűntek! Kára 6 korona. — Azonnal bejelentette az esetet a rendőrségen, a hol az eljárást megindították.

x **A legjobb pörkölt kávé,** folyton frissen pergelve *Félegyházi Jánosnál* Piac-Miklós-utca sarkán.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mert a legjobb bajusznövesztő és ápolószer az összes bajuszpedró készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 25 fillérért utáuvétellel bérmentve küld a készítő Grész Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x **Lapunk mai összes példányaihoz** a Dörge Frigyes budapesti bankháza egy érdekes prospektusát mellékeljük. Ez a népszerű cég, melynek állandó szerencséje közmondásossá lett, arról értesít bennünket, hogy az új húzás már november hó 22-én kezdődik és ezért a sorajegy megrendelés-kat tovább halasztani nem tapácós. A Dörge Frigyes bankház sorsjegyei igen nagy keresletnek örvendenek, ami érthető, ha sz utolsó nyermény jegyzékben megnézzük, hogy csak az utolsó két hónapban hány nyermény jutott ezen banknak. Sokan vannak azok, akik mindjárt az első alkalommal nyernek, ezek barátaiknak, ismerőseiknek mondják el a dolgot, a hír szájról szájra jár, ez pedig a leghangzatosabb reklámoknál is jobban hat. Két-szégkivül ez az oka annak, hogy a Dörge Bankház Budapest, Kossuth Lajos utca 4. osztálysorsjegy felárusító osztálya oly rohamosan fejlődött és ma már a legelsőek közé tartozik.

x **Megnyitak a Hungária kávéház** ujonnan átalakított s tetemesen megnagyobbított helyiségei. Az intelligens családok egyedüli találkozó helye. — Naponta zene estély. — Hideg buffet. — Saját termésű borok. Tisztelettel Weichinger Károly.

x **Hölgyek figyelmébe** Ujbéli bevásárlásomról haza érkeztem, alkalmi vétel folytán félárban vásároltam 50 drb. szebbnél szebb színházi köpenyt, hosszú női palétót, szörme kabátot, gyermek felöltöket — míg ezen készletből tart, saját érdekében keresse fel Rózsa Ignác női felöltő áruházát, Kistemplombazár, mivel sehol oly olcsón vásárolhat, mint ott.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

A vadorzók rémtette.

Lelőtt erdész.

A hadházi erdő titka.

— Saját tudósítónktól. —

— nov. 20.

A közeli hajduhadházi erdőben, mely gróf Dégenfeldék tulajdonát képezi, sötét bűntény történt. Lelketlen vadorzók lelőtték az ottani erdészt, ki hivatásából kifolyólag megakartá akadályozni azt, hogy idegen területen, más birtokán vadászanak.

A szomorú esetet még borzalmasabbá teszik a részletek, melyekről tudósítónk a következőket jelenti.

Rác Imre hadházi lakos tegnap két társával elhatározta, hogy ki mennek a határban levő Dégenfeld féle erdőben nyulat vadászni. Es nehogy megzavarhassák őket az uradalom erdészei erősen felügyelve indultak el; elkészülvén arra is, — mint a

megindított vizsgálat kiderítette, — hogy a legelső alkalmatlankodó erdészt, irgalmatlanul lelövik.

Már kora reggeli órákban az erdőben voltak a cirkosok. Míg társai megkezdtek a vadászatot, addig Rác Imre őrt állt. Az orv. vadászat jól indult. Már egész serag nyul és fogoly feküdt leterítve a földön.

A gyors egymásutánban eldördülő lövések zajára azonban figyelmessé lett az egyik erdész, Holusa Henrik, ki minden gondolkodás nélkül vállára kapta puskáját és elindult kikutatni, hogy honnan származnak a hajnali órákban szokatlan lövések.

Nem sokáig kellett mennie Csakhamar rákadt a vadászó társaira, amely éppen a vadászat eredménye felett osztozkodott.

Az erdész nyomban felszólította őket, hogy távozzanak, természetesen a zsákmány hátrahagyásával.

Még be sem fejezte az erdész mondani valóját, egy lövés dördült el Rác Imre feyveréből és a szerencsétlen ember szívéhez kapva halk segélykiáltással a földre rogyott. A golyó mellébe furódott.

A szörnyű eset után a vadászok elmenekültek, a halálra sebzett ember pedig órák hosszat feküdt minden segítség nélkül a földön, míg végre később az uradalom arra haladó alkalmazottjai rákadtak. Legott beszélítették lakására, hol a leggondosabb orvosi ápolásban részesítették.

A szerencsétlen embert, miután súlyos sérülése miatt beszélni sem tudott, csak ma délelőtt hallgathatta ki a nyomozó csendőrség, így a szörnyű eset teljes részletességgel és a vakmerő tettek csak ma lettek kiderítve.

A csendőrség nyomban le is tartóztatta Rác Imrét és két társát és behozták őket a debreceni ügyészség fogházába. A vizsgálatot egyidejűleg a vizsgálóbíró is megindította ellenük.

A debreceni koldusvilág.

Koldusoknak adjatok!

— A rendőrség figyelmébe. —

(Saját tudósítónktól.)

— november 20.

Többször volt már alkalmunk felhívni a rendőrség figyelmét olyan dolgokra, amelyek rendezetrendőri viszonyok közt levő városokban nem fordulhatnak elő. Ugy látszik azonban, hogy ami rendőrségünk az ilyen jogszűrt panaszok meghallgatásánál sikert. Például a város utcáiban napközben elárasztják a külvárosi szegény, rongyos, apró gyermekek és koldulással zavarják a járókelőket. Különösen estefelé, amidőn megindul a korszás, vonultak fel nagy számban a legforgalmasabb utcákra ezek az apró kis koldusok és csaknem belecsimpaszkodnak minden egyes előtűk elmenőbe és szánalmas hangon rimámkodnak:

— Szegények vagyunk!

Hát hiszen kétségtelen, hogy minden könyörületesen érző emberre megaló ez a látvány, amikor sokszor egész meztelenségben tárul fel a szegénység, a nyomor ijesztő képe, csak hogy ez az állapot mégis tűrhetően.

Első sorban is a koldulás tilos és ennek a rendeletnek a betartására a rendőrség van hivatva felügyeletet gyakorolni. Másod sorban pedig ezek a szegény, szánandó gyermekek nem a maguk jó szántából, nem is a maguk számára koldulják össze a filléreket,

hanem tanítják, kényszerítik erre a koldulásra.

Otthon a családban az apa, vagy az anya. Azért hogy tán az apjuknak legyen mit elinni, vagy az anyjuknak legyen miből cifrázkodásra, amiben esetleg hódithasson. Ezek a szegény kis gyermekek csak eszközök a lelketlen, gonosz szülők kezében, akik vásárra viszik a gyermekeik ártatlanságát és szánalmasságát. Talán meg is verik őket, ha nem visznek haza elegendő pénzt. És a kis gyermekek a szidástól, a veréstől való félelmükben vacognak, dideregnek künn a hidegben vékony kis ruhájukban és azért erőszakoskodnak annyira a fillérek után.

Ennek az ellenőrzése is a rendőrség teendői közé tartozik. A rendőrség kötelessége, hogy utána járjon és megismerje azt a családot, amely koldulásra kényszeríti a gyermekét. Ahol azt látja, hogy az apa, vagy anyja munkaképíelen előregedett vagy beteg egyén, azt küldje a kórházba vagy a szegényházba ott annak a helye. Ahol pedig az ellenkező tapasztalja, ott tegyen feljelentést és sújtsa büntetéssel az olyan lelketlen szülőket, akik kényszerítik gyermekeiket a koldulásra.

Ezt a rendőrségnek ép úgy a koldulásra vonatkozó rendelet értelmében, mint a közönség és a kis koldusok érdekében meg kell tennie, a kiknek bizonyára jobb dolguk lenne valami árva vagy lelencházban, mint az olyan családi tüzhelynél, ahol szeretet helyett csak virgácsot tapasztalnak.

Ezek komoly szavak és akarjuk hinni, hogy a rendőrség is komolyan veszi és hamarosan véget vet e türhetele állapotoknak.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Szerda, „Ör Nagy ur“ vigjáték. (C)
Csütörtök, „A csók“ vigjáték Karczag Marika első fellépte. (A)
Péntek, „Takarodó“ dráma Karczag Marika utolsó fellépte. (B)
Szombat, „Szép Ilonka“ daljáték. Ujdonság bérletszünet.
Vasárnap, d. u. „Koldus gróf“ operettek bérletszünet. Este „Szép Ilonka“ daljáték kis bérlet.

„Forgószél kisasszony“ ment ma meglehetősen lanyha érdeklődés mellett, pedig színészeink ma is igyekeztek precíz játékkal jókedvet, derűt önteni a lucskos, esős, idő miatt lehangelő közönségbe. Fóthy Frida ügyesen katonáskodott, Teroyei, Arday S., Békés és a többi szereplők is jól alakítottak. (cs.)

A „Takarodó“ dráma pénteken kerül színre melyben Karczag Marika másodszor lép fel a darab egyetlen női szerepében. Az őrmester leányát játézza, mind két fellépése iránt érdeklődéssel néz a közönség, a mennyiben az szerződötési célből történik. A dráma többi szerepeit a társulat első rendű szereplői játézzák.

A Szép Ilonka regényes daljáték Szombati bemutatójára nagy szorgalommal készül a személyzet, naponként folynak a zenés próbák a daljátékból, melyben a főszereplők Zilahyné, Fóthy Frida, Radó Anna, Vida Ilona, Polgár, Árkosy, Békés, Bay, Szakácsné, Sarkadi, Rónai s. b. Az új diszletek festésével is annyira elkészült Gyöngyössy Viktor, hogy Pénteken már teljes diszletes házi főpróbát tarthat a daljátékból a személyzet.

Karczag Marika holnap lép fel először, Dóczy Lajos, remek vigjátékában a „Csók“ ban. Marittál játézza, a vigjáték többi

szereplői, Szakács, Teroyei, Bérczi, Békés, Deésy, Vadász, Hahné Aranka, Lukács Juliska s. b.

TÁVIRATOK

Báró Bánffy Endre párbaja.

Kolozsvár, nov. 20. Kolozsvári tudósítónk jelenti, hogy Bánffy Endre báró ma reggel összehozott Horovitz Sándor budapesti vállalkozóval, melynek eredménye súlyos feltételekhez kötött pisztoly-párbaj lett. Sebesülése nem történt.

A külügyminiszter expozéja.

Bécs, november 20. Az osztrák delegáció költségvetési albizottsága nyomban a megnyitás után meg fog alakulni, hogy báró Aerenthal külügyminiszter elmondhassa expozéját. Az expozé fölött a magyar bizottság azonnal megkezdte a vitát, míg az osztrák delegáció december 3-ig elnapolja üléseit.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, nov. 20. A függetlenségi párt ma este Kossuth elnöklésével értekezletet tartott, amelyen Wekerle Sándor miniszterelnök is megjelent. A jövő évi költségvetést tárgyalták és el is fogadták. Azután Barabás Béla alkotmánybiztosítókat kért, melyekre Wekerle megnyugtató választ adott.

A delegációk megnyitása.

Budapest, november 20. A delegációk tudvalevőleg vasárnap, 25-én gyűlnek össze. Mindkét országos bizottság külön ülést tart, amely után a delegátusok a várba vonulnak, ahol előbb az osztrákok, azután a magyarok jelennek meg a király előtt, mert Bécsben előbb a magyarokat fogadja a király. Ezután a király megnyitja a delegációk ülésezését.

Fordulat a Gyürky ügyben.

Budapest, nov. 20. Dr. Gyürky Ödön ismeretes ügyében érdekes fordulat állott elő, nevezetesen az általa elsikkasztott összegekből 200.000 koronát hozzátartozói ki fogták fizetni.

A magyar delegáció elnöke.

Budapest, november 20. A magyar delegáció tagjai szombaton értekezletet tartanak, amelyen eldől az elnöki tisztség betöltésének kérdése. Leginkább Széll Kálmánt, gróf Batthyányi Tivadart és gróf Teleki Arvédet emlegetik elnököknek.

Letartóztatott anarchisták.

Róma, nov. 20. A Péter templomban történt robbanás miatt 160 anarchistát letartóztattak. A vallatás során egy közülük ki vallotta, hogy ez a merénylet az anarchisták által megállapított terv végrehajtásának csak a kezdete volt.

A katonai létszám emelése.

Bécs, november 20. Egy itteni lap beavatott helyről szerzett információi alapján közli, hogy a katonai kérdés a delegációban most nem fog napirendre kerülni és az esetleges interpellációra Wekerle vagy Schönaich kijelentik, hogy az ujonclétszám emelésre szükség

van ugyan, de ez most nem aktuális, hanem csak akkor válik azzá, ha előbb a két parlament foglalkozik a kérdéssel. Ez pedig csak akkor történhet meg, ha a két országgyűlést összehívták.

A színésznő balesete.

Erzsébetváros, nov. 20. Erdélyi Margit jőnevű színésznő a „Nebántsvirág“ mai előadása alatt a színpad közölt ájulás következtében elesett, jobbkarját eltörte és súlyos belső sérüléseket szenvedett.

A tanítók fizetésrendezési ügye.

Budapest, november 20. A tanítók mozgalmára vonatkozólag beavatott helyről nyert felvilágosítások alapján jelenthetjük, hogy a kultuszminiszterium egyik legsürgősebb feladatának tartja, a tanítók anyagi helyzetének a javítását. A tanítókról való reformtervezetet már teljesen elkészítették, csupán a pénzügyminiszteriummal megindított tárgyalás vár befejezésre, ami szintén igen rövid idő kérdése. A tanítói kar teljes nyugalommal várhatja a reformtervezetnek mielőbb való nyilvánosságra hozatalát. A reformtervezet ugyanis minden valószínűség szerint, egy hónapon belül a képviselőház elé kerül, ha pedig e javaslat késnek, ez is csupán a tanítók érdekében történék.

Oroszországból.

Grodno, nov. 20. Az itt állomásozó ezrednek egy Ivanovo nevű hadnagya az ezredparancsnokot mellbelötte, majd magát agyonlőte.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, nov. 20.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv csekély. Tartott irányzat mellett 20.000 méter-mázsza került forgalomba változatlanárakon. Egyéb gabonanemek közül zab és rozs, szilárd, többi tartott.

Idő: esős.

Buza áprilisra	14.92—94.
Roszs áprilisra	15.52—54.
Zab áprilisra	13.34—36.
Tengeri 1907 májusra	14.92—94.
Repce augusztusra	10.36—38.
Roszs októberre	26.70—90.
Zab októberre	—
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	—
Buza októberre	—

Törvénykezés.

Ujságíró és a főmérnök.

— Esküdtszéki főtárgyalás. —
— Sajtópör a darabant időkből. —

november 20.

A Debreceni Reggeli Ujság egyik ez év januári számában egy közlemény jelent meg mely kötött formában, kellő humorról és erős gunnyal Aczél Géza városi főmérnökről azt adta elő, hogy a város részéről egyedül ő asszisztált a darabant közegeknek, mikor azok a közgyűlési teremről a pecsétet felszakították.

Aczél Géza ezt a közleményt magára nézve sérelmesnek találta, ezért sajtópört in-

ditott a szerzője ellen. A szerző azonban nem volt kinyomozható, de a felelősséget az inkriminált versért elvállalta a lap felelős szerkesztője Loránt József.

Ezt az ügyet tárgyalta ma a debreceni törvényszék, mint esküdtbíró. Loránt József nyomtatvány útján elkövetett rágalalmazás vétségéért volt vád alá állítva.

A tárgyaláson Szüts Miklós törvényszéki elnök elnökölt, szavazó bírák Oláh Miklós és Tatay Ferenc voltak. A vád és védelem részéről megjelentek dr. Magoss György városi főjegyző és dr. Freund Jenő.

Az általános kérdések után Loránt József kijelenti, hogy az inkriminált közlemény természeténél fogva sem tartalmazhat rágalalmazást, mert ez csupán egy gúnyos, satirikus vers, mely nem rágalmazni, hanem inkább gúnyolódni akart. A verset a lap egyik januári hétfői számába teljes jóhiszeműséggel ő adta be, azért a felelősséget érte elvállalja.

Szüts Miklós elnök kérdésére Loránt József még hozzáfűzi, — hogy miután a főmérnök ur becsületének megsértését, rágalalmazást látott a közleményben, a történetek felett sajnálatát fejezi ki.

Magos György erre a főmagánvádló képviselője a vádat visszavonja.

Az elnök pedig a szavazó bírálattal meghozta az ítéletet, hogy mivel a vád tárgyát képező büncselekmény megszűnt, a magánvádló a vádat visszavonta, a királyi törvényszék, mint esküdtbíró, a bünvádi perrendtartás 323. szakasza értelmében a további eljárást megszünteti.

Városi Színház.

Bérlet 45. szám (C) Bérlet 45. szám (C)

Debrecen, szerda, 1906. évi november hó 21-én:

Az öröngyúr.

Bohózat 3 felvonásban.

Holnap, csütörtökön, november hó 22-én:

Karczag Mariska első fellépte:

A csók.

Vígjáték 4 felvonásban.

Szerkesztői-posta.

Etelka. (Budapest.) Levél ment. A vers jön — némi átdolgozással. A technikára, no meg a versszakok hangulat és gondolatbeli kapcsolódására ügyeljen. A képet várjuk, Üdvözlét.

Érdeklődő. „Lord“ angol nemesi cím, eredetileg „looford“ (kenyeret adni), mert a középkori angol főurak — mint a régi rómaiak — saját házaikban élelmezték szegényeiket. — „Lord Mayor“ (olv. „lord mer“) London polgármesterének a címe. „Lord of parliament“ az angol urak házának tagja. — „Lordship“ (olv. lordsip)

a lordi méltóság, a hajdan a lordsággal járt uradalom címe. — „Lordchancekor“ (olv. lordcsenszlör) és „Lord High Chancellor“ (olv. „lord hajcsenszlör“) a lordok házának elnöke, az igazságügyek fővezetőjének, a legfőbb törvényszék alkancellárjának címe; saját külön törvényszékének a címe. Hogyha nem szakművekből, Boy Dickens (olv. „diknsz“) „Fehér Ház“ című regényeiből s más műveiből szerezhet róla fogalmat.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek hajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pirulák.

Szék-szorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Csukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 5 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tegerca mely dobozt. tehát 120 pirulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tegerca bérmentve szállítatik.

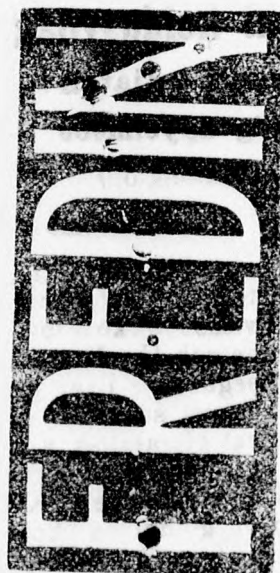

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük használtatni Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót“ és „Neustein Fülöp gyógyszerész“ aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényeszközleg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót“-hoz címzett gyógyszerháza Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Ödön. Füleki Pál, Mihalovics J., Murakózy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Csak

Selle és Kary

legjobb

tisztító-szeret

vásároljuk minden finom lábelre.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Boxcall, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábelikre.

Bécs, XIII.

Főraktár Debrecenben:

TÓTH BÉLA gyógyszer-tára.

822. ikt. szutv. sgdt.

Lóárverési hirdetés

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesből az alább felsorolt lóanyag folyó év december hó 10 én árverés útján a helyszínen eladásra kerül és pedig:

- 17 darab anyakanca,
 - 5 " 4 éves kanca.
 - 4 " 3 " "
 - 2 " 2 " "
 - 1 " szópós "
 - 11 " 3 éves herélt,
 - 1 " 2 " "
 - 2 " 1 " "
 - 1 " választott herélt és
 - 4 " különböző koru és ivaru
- használati nyerges és igásló.

Az árverés kezdete reggel 9 órakor lesz.

Az árverési feltételek a helyszínen tognak a közönségnek tudomására hozatni.

Mezőhegyes 1936 évi nov. hó 16-án

M. kir. állami ménesparancsnokság.

— Élővirág, esokrok és koszoruk a legszolidabb áruk. —

Az őszi dény beáltával ajánlom dusan felszerelt élővirág üzletemet.

Különösen felhívom a n. é. közönség figyelmét kora tavaszi nyitásra legválogatottabb fajú friss:

Jácint, Tulipán és más virág hagymáimat.

Allandóan nagy választékot tartok erőteljes **Palmák**-ból és mindennemű **dísz növények**ből.

Szíves megtekintésre ajánlom kertészeti telepemet, ahol is mindenkor készséggel állok rendelkezésre.

Levágott és cserpes virágokból szintén nagyválasztékot tartok, melyekből **menyaszonyi, dísz és mellsokrok**at, valamint **sirkoszorukat** megrendelésre a legfinomabb izlés szerint készítek.

Helybeli, vagy vidéki megrendelések eszközölhetők a **Kossuth utcai** (Városház épület) üzletben, vagy kertészeti telepemen **Ferenc József ut 6. a.** Margit fürdővel szemben.

Kiváló tisztelettel

Paczelt János

kereskedelmi és mű kertész.

Legfinomabb izlés és pontos kiszolgálás.

Kertek rendezését és azokról tervezetet izlésesen készítek.

SZAKVELEMÉNYEK

az

ESTERHÁZY COGNACRÓL:

A magy. kir. műegyetem borászati laboratóriuma által hivatalosan megejtett és általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az

Esterházy cognacot

betegünknek alkalmaztuk és azt sikeresen használva *mint kitűnő minőségűt és a francia Cognacokkal vetekedőt a legjobban ajánlhatjuk.*

Dr. Tauffer Vilmos egyetemi tanár.	Dr. Stillre Bertalan egyetemi tanár.	Dr. Réczey Imre egyetemi tanár.	Dr. Pertik Ottó egyetemi tanár.
Dr. Kétly Károly egyetemi tanár.	Dr. Angyán Béla egyetemi tanár.	Dr. Poór Imre kir. tanácsos, egy. tanár.	Dr. Báron Jónás egyetemi tanár.

AZ

Esterházy cognac

MINDEN ELŐKELŐ FÜSZER-ES CSEMEGE-KERESKEDÉSSEN KAPHATÓ.

Gleichenberg itthon! Sok ezren keresik fel évenként a külföldi Gleichenberg, Reichenhall stb. fürdőhelyeket, hogy gyógyulást keressenek megrongált tüdőjöknek.

Dr. Than Károly, egyetemi tanár és több előkelő hazai és külföldi szakorvos egybehangzó kijelentése szerint

a Kövesligeti

Tulipán ásványgyógyvíz

a Gleichenberg „Constantin” és a Niederseltersi gyógyvízhez hasonló.

Nem kell tehát külföldre menni, nem kell idegenben kinlódni, hanem mindenki otthon tarthatja a kurát és ledtyvagy számtalan orvosi elismerés tanúsága szerint meglepő, mivel a Kövesligeti **Tulipán ásványgyógyvíz** A mi úgy a tüdőre, mint a gyomorra nézve felülmulhatatlan és a mellett közelségénél fogva tettemesen áósóbb oern a külföldi víz.

sa kinek tehát egészsége drága, ne mulassza el a Kövesligeti **Tulipán ásványgyógyvizet** állandóan használni magyaényborhoz, vagy sziruphoz kellemes és üdítő italt akar.

Főraktár Debrecen és Hajdumegye részére

Darvas Miksa fűszer és ásványvíz kereskedőnél Debrecen, Teleki-utca 104. — Telefon 294 sz.

**Magyar államvasutak
menetrendje.**

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	este	8	24
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	d. u.	12	17
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	22
Miskolc—Kassa felé — — —	d. u.	4	25
Szerencs—S.-A.-Ujhely-Kassaf	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasúttól	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	16
m. á. vasúttól	d. u.	11	11
vásártérről —	d. u.	11	20
m. á. vasúttól	d. u.	4	34
vásártérről —	d. u.	4	47
m. á. vasúttól	este	7	—
vásártérről —	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Debrecenre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A délután 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 48 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(E.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	3	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	9	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	3	29
Csak F.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. u.	4	12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	31
vásártérről —	reggel	7	33
m. á. vasúthoz	d. e.	7	40
vásártérről —	este	6	22
m. á. vasúthoz	este	6	28
vásártérről —	d. u.	3	29
m. á. vasúthoz	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől vás. hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

MINIMAX.

A legtöbb tüzesetek a nyári idényben esnek. — Ha minden háznál, üzlethelyiségben, műhelyben, szállodákban csak egy

MINIMAX
tüzelő készülék volna, nagy tüzkárok lennének elkerülhetők — **Minimax** szab. tüzelő készülékek egyedüli raktára

TOTH GYULA

vaskereskedő, DEBRECEN, Városháza.

MINIMAX.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

Rozsnyay
Serail pipere-különlegességei
hiprobált közkedvelt és igen elterjedt szerek
Serail arckenőcs, kiváló hatású szeplő ellen, az arcot fehériti és hársónysimává teszi. Kis tégely 70 fillér, nagy tégely K 1.40. — Serail-crème nap- és hajszesz hajhullás korpaképződés ellen. Kiváló hatása. Hajnövesztést elősegíti. 1 üveg, K 1.50. — Serail puder, kitűnő pipere-por fehér, rózsacrème színben 1 doboz 1 kor. — Se ail-szappan, 1 drb. 70 fillér. — Valódi epszappan, 1 drb 80 fill. — Serail szájviz, 1 ü. K. 1.50

ROZSNYAY
Vasas china-bora
igen hatásos vérszegénység, sápkór, neurasthenia eseteiben Egy 1/2 literes üveg ára K. 3.50. Egy 4 üveget tartalmazó postaláda K. 14.12 franko küldve. A Rozsnyay-féle vasas china-bor egyike a legelkerültebb és leghatásosabb gyógyboroknak. A külföldi készítményeket felülmúlja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.

Debrecenben kapható: Dr. Rotschnek V. Emil, Mihalovits István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak drogériájában, — továbbá a készítőnél: Rozsnyay Mátyás gyógyszerésznél, Aradon, Szabadság-tér.

ROZSNYAY MÁTYÁS
Chinin-cukorkaja

iztelen chininből. Többszörösen kitüntette. 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fiúmei vándorgyűlésén 40 arany pályadíjjal jutalmazva. Láz ellen! Nem keserű! Legjobb szer láz, vállóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, a kik keserű chinint bevenni nem képesek. — Valódi, ha minden egyes piris csomagoló-papíron Rozsnyay Mátyás névaláírása olvasható.

Étvágytalanság

esetén a
Rozsnyay-féle pepsin bor
csodát művel.
Kellemes, savanykás gyógybor; gyomorhurut, gyomorgyengeség ellen igen hatásos. Egy hat üveget tartalmazó postaláda K 19.32.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőnyösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

cs. és kir. udvari ruha szállító
Debrecen, Piac-utca 51. sz.
Magy. kir. főpostával szemben.